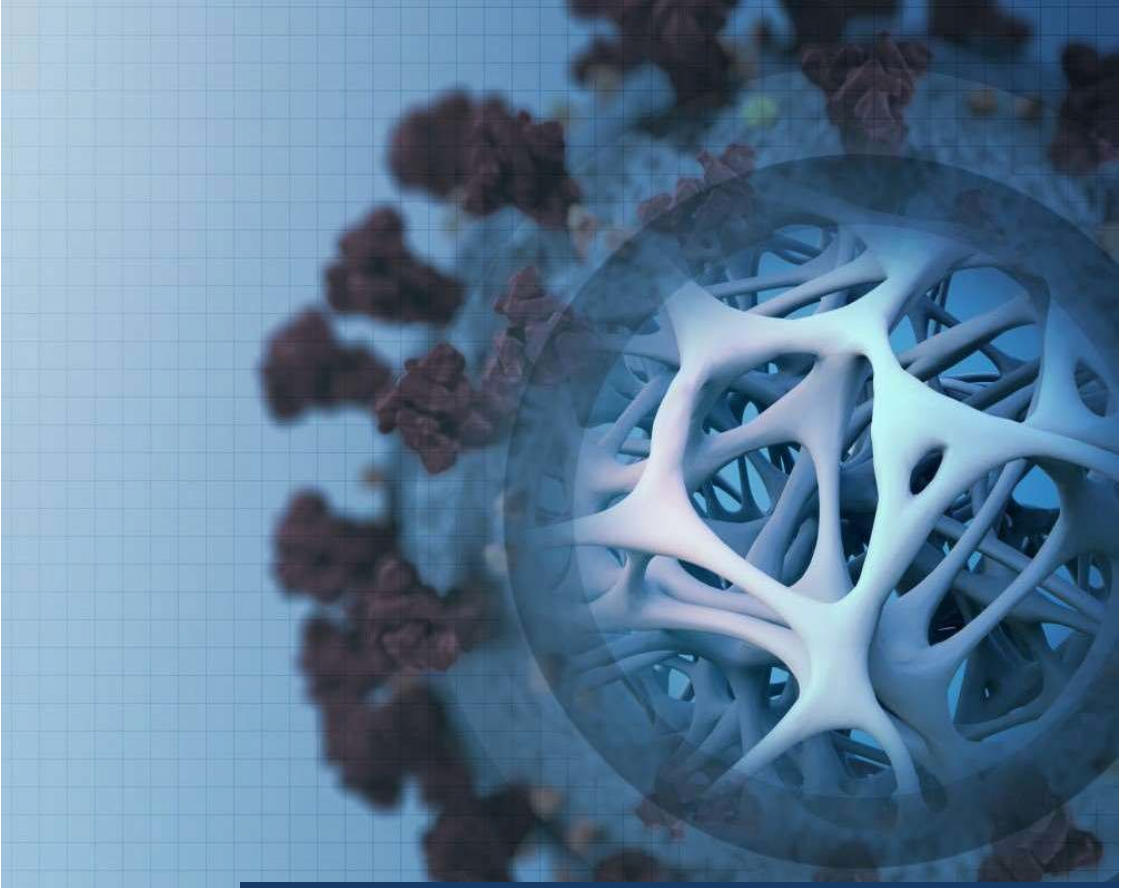

ОСТЕОПОРОЗА и КОВИД-19

Безопасно лечение и предпазване от фрактури на пациентите с остеопороза

IOF
International Osteoporosis Foundation

В този период на предизвикателства и в условията на претовареност на здравните системи е необходимо адаптиране към ситуацията и полагане на всички възможни усилия за осигуряване на безопасност, информираност и обгрижване на пациентите с остеопороза.

ЦЕЛИТЕ НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ ПРИ ОСТЕОПОРОЗА:

- Предпазване на пациентите от падания и последващите ги фрактури;
- Продължаване на **лечението на остеопорозата** (включително на добавките с калций и витамин D)
- Осигуряване на подходящи условия за медицинска консултация и проследяване на пациентите, като:

Личен преглед

Дистанционна Консултация

Доставка на предписаните медикаменти

КОВИД-19 И ВИТАМИН D

Изолацията у дома в условията на Ковид-19 пречи на много хора да приемат достатъчно витамин D от слънцето, което има решаваща роля за осигуряване на оптимална минерализация на костта и намаляване на риска от падания и фрактури[1].

Проверка дали пациентите прекарват 15-30 мин дневно на слънце (с открито лице и ръце, без да се допуска слънчево изгаряне).

Препоръчителен прием на витамин D с храната, както и под формата на хранителни добавки за хората, които не могат да излизат навън или са в риск от развитие на остеопороза или дефицит на витамин D.

ПРЕПОРЪКИ ЗА ПРИЕМ НА ВИТАМИН D

800 до 1000 IU/дневно

Препоръки на МФО за прием на витамин D (възраст 60+)

50 nmol/L

Целеви нива на серумен 25-хидрокси-витамин D за превенция на паданията и остеопорозните фрактури

Забележка: Понастоящем няма доказателства, че приемът на добавки с витамин D оказва влияние върху превенцията или лечението на инфекция от КОВИД-19.

ЛЕЧЕНИЕ НА ОСТЕОПОРОЗАТА ПРИ ПАНДЕМИЯ ОТ КОВИД-19

При всички видове анти-остеопорозни лечения се препоръчва достатъчен прием на калций и витамин D, съобразен с препоръките на всяка отделна страна [2,3].

Основни препоръки

- **НЕ преустановявайте нито един медикамент за лечение на остеопорозата** (включително добавки с калций и витамин D).

- Пациентите трябва да разполагат с **поне едномесечен запас от лекарствата, които приемат текущо** в условията на социална дистанция и самокарантиниране.

Кръвни изследвания преди инжектиране

- Не винаги се налага да се прави изследване на кръвта в условията на пандемия от КОВИД-19. С това се цели да се намали риска при излагане на вирус. Забавяне или пропускане на кръвно изследване се допуска при пациенти, насочени за консултация при следните критерии:
  - Наличие на две кръвни изследвания преди инжектиране с нормални стойности
  - Редовен прием на добавки с калций или витамин D
  - Отсъствие на предшестващи проблеми с бъбреците в миналото или преди последното инжектиране

Денталното здраве по време на пандемия

- Някои пациенти, които се нуждаят от предварителна консултация със зъболекар имат закъснение или затруднение в провеждането ѝ. Доброто дентално здраве намалява риска от всякакви редки странични проблеми при зъбите и необходимостта от консултация трябва да се прецени според наложителността от лечението, особено в случаите на висок фрактурен риск.

Медицински препоръки

Орални медикаменти (бифосфонати, естроген,ралоксифен)

Ако пациентите са пропуснали дозите си в продължение на няколко седмици, не се очаква това да се отрази върху цялостното здраве на костите.

Ибандронат IV инфузия

Забавяне от няколко месеца няма да увеличи риска от счупване на костите и няма да доведе до значително снижение на костната плътност, тъй като ибандронатът има дългосрочно действие.

Золедронат IV инфузия

Забавяне от няколко месеца няма да увеличи риска от счупване на кост и не е причина за значително снижение на костната плътност на пациента. Золедронатът има дългосрочно действие и остава в тялото над 12 месеца, а вероятно и за над 24 месеца.

Деносумаб инжекция

Важно е следващата инжекция деносумаб на пациента да не се забавя повече от 4 седмици, тъй като ползите от нея намаляват бързо. Това предизвиква намаление на костната плътност и увеличава риска от фрактури нс гръбначния стълб. Пациентите, лекувани с деносумаб могат да повторят инжекцията си до 4 седмици по-рано.

Ромосозумаб инжекция

Продължителността на лечението с ромосозумаб е 12 месечни дози. Ако някоя доза бъде пропусната, тя трябва да бъде приложена при първа възможност.

Терипаратид инжекция

Пациентите трябва да прилагат инжекциите с терипаратид по обичайния начин в условията на пандемия от КОВИД-19. Ако няколко дози бъдат пропуснати, не се очаква това да даде отражение върху общото здраве на костите им, но е необходимо при първа възможност да се възобнови лечението.

КОВИД-19 ВАКСИНИРАНЕ ПРИ ЛЕЧЕНИЕ НА ОСТЕОПОРОЗА[4]

Общи препоръки

- **Наличието на остеопорозата не предполага увеличаване на риска** от инфекция при КОВИД-19 или неговите усложнения.
- Решението да се приоритизират пациентите с остеопороза при **ваксиниране срещу ковид** се базира на показатели, специфични за всяка страна.
- **Общите мерки за здравето на костите** (добавки с калций и витамин D, упражнения и балансирана диета) **не трябва да се преустановяват** през периода на ваксиниране и след него.

Медицински препоръки

Орални бифосфонати

Оралните бифосфонати трябва да се приемат без прекъсване или забавяне от пациентите, които се ваксинират срещу Ковид – 19.

•Няма доказателства за евентуални взаимодействия между оралните бифосфонати и ваксините срещу Ковид -19.

IV бифосфонати (золедронат и ибадронат)

Едноседмичен интервал между IV бифосфонати и ваксинирането срещу Ковид – 19.

Пациентите, получили IV золедронат при необходимист могат да забавят с няколко месеца следващите вливания.

•Тези мерки дават възможност на здравните професионалисти да разграничат евентуални остри реакции, възникнали в резултат на приложението на IV бифосфонати или ваксинирането срещу Ковид – 19.

•Няма налични данни, които да предполагат, че едновременното приложение може да промени профила на страничните ефекти и или да намали ефикасността на някой от медикаментите..

Деносумаб
Инжекцията с Деносумаб не бива да се забавя повече от 7 месеца след поставянето на предходната инжекция.

Интервал 4 до 7дни между лечението с Деносумаб и ваксинирането срещу Ковид – 19.

Деносумаб трябва да се инжектира на другата ръка или алтернативно (корем/горна част на бедрото) в случаите на съпътстващо ваксиниране

- *Настоящите данни не сочат, че Деносумаб е свързан с повишен риск от инфекция с Ковид – 19 или с респираторни инфекции при пациентите с остеопороза, или че влияе на ефекта от ваксинирането. .*

Терипаратид и Абалопаратид

Лечението с Терипаратид и Абалопаратид трябва да продължи при пациентите, получили ваксина срещу Ковид – 19.

Ромосозумаб

Интервал от 4-7 дни между приложенията или инжектиране в корема (без областта около пъпа) или в бедрото при съпътстващо приложение.

Ралоксифен

Лечението с Ралоксифен не трябва да се преустановява при пациенти, ваксинирани срещу Ковид – 19.

Ковид - 19 и програмата за проследяване на фрактурите (FLS)

Поради предизвикателствата на настоящата ситуация в редица случаи здравните специалисти се ангажират с грижи за пациентите с Ковид – 19, което засяга функционирането на програмата за проследяване на фрактурите.

Препоръки на МФО за опростяване на FLS процедурите

- **Създаване на автоматичен ред** в травматичните и ортопедични звена за иницииране на съответстващо лечение на остеопорозата в рамките на 48 часа след хирургичната намеса и преди изписване при пациенти над 60 г. възраст.
- **Съхраняване на списък на пациентите с фрактури поради чупливост на костите** с цел по-нататъшни изследвания и лечение след възстановяване на процедурите (в идеалния случай – до 6 месеца след фрактурата)

ИЗТОЧНИЦИ

1.American Society for Bone and Mineral Research (ASBMR), American Association of Clinical Endocrinology (AACE), Endocrine Society, European Calcified Tissue Society (ECTS), International Osteoporosis Foundation (IOF), National Osteoporosis Foundation (NOF) Joint Guidance on vitamin D in the era of COVID-19, 2020

2. Royal Osteoporosis Society Coronavirus and osteoporosis, 2020

3. Osteoporosis Canada Osteoporosis drug treatments & medication during COVID-19, 2020

4.American Society for Bone and Mineral Research (ASBMR), American Association of Clinical Endocrinology (AACE), Endocrine Society, European Calcified Tissue Society (ECTS), International Osteoporosis Foundation (IOF), National Osteoporosis Foundation (NOF) Joint Guidance on COVID-19 Vaccination and Osteoporosis Management, 2021

ДОЛЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ:

https://www.osteoporosis.foundation/osteoporosis-and-covid19

© 2021 **International Osteoporosis Foundation**
9 rue Juste-Olivier • CH-1260 Nyon • Switzerland
T +41 22994 01 00 • info@osteoporosis.foundation
www.osteoporosis.foundation • www.worldosteoporosisday.org

Издава се на български език от Асоциация „Жени без остеопороза“,
член на Международната фондация по остеопороза – IOF